

2024/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı

Vergi Tekniği

8 Eylül 2024 Pazar – 16.00 - 18.00 (2 Saat)

Uyarı! [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.

[2] Cevap kağıdı üzerine, "not talep eden ifadeler" veya "cevap dışında herhangi bir şey" yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranışın adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.

[3] **Bu sınav 3 sorudan oluşmaktadır.**

Sorular

Soru 1 :

Enflasyon düzeltmesi yapmak zorunda olan imalatçı XYZ İşletmesinin 30.06.2024 tarihli enflasyon düzeltmesine esas alınacak stoklar grubunda yer alan hesapların bilanço bilgileri ile aylık bazda Yi-ÜFE bilgileri aşağıdaki gibidir.

Hesap Adı	Tutar
150 İlk Madde Malzeme	120.000,00
151 Yarı Mamuller-Üretim	450.000,00
152 Mamuller	650.000,00
157 Diğer Stoklar	200.000,00
158 Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)	(90.000,00)
159 Verilen Sipariş Avansları	40.000,00

Dönem	Yi-ÜFE Aylık
Ara.23	2.915,02
Oca.24	3.035,59
Şub.24	3.149,03
Mar.24	3.252,79
Nis.24	3.369,98
May.24	3.435,96
Haz.24	3.483,25

Veriler:

- i. İşletmenin 2024 yılının ilk altı ayında imalatını yaptığı mamuller için satın aldığı ve 30.06.2024 tarihli enflasyon düzeltmesine esas bilançosunda yer alan ilk madde ve malzemelerin stok hareketleri ile enflasyon düzeltmesinde kullanılacak yöntemlere ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir.

İlk Madde Malzeme	Kayıt Tarihi	Giriş	Cıkış	Enflasyon Düzeltmesinde Kullanılacak Yöntem
150.01 Malzeme 1	Dönem Başı Stok	15.000		İşletme bu malzeme grubu için basit ortalama yöntemine göre enflasyon düzeltmesi yapmaya karar vermiştir.
	7.01.2024	30.000	0	
	6.02.2024	15.000	0	
	7.03.2024	9.000	24.000	
	6.04.2024		6.000	
	6.05.2024	36.000	0	
	5.06.2024		15.000	
150.02 Malzeme 2	Dönem Başı Stok	10.000		İşletme bu malzeme grubu için hareketli ağırlıklı ortalama yöntemine göre enflasyon düzeltmesi yapmaya karar vermiştir.
	6.01.2024	20.000	0	
	5.02.2024	10.000	0	
	6.03.2024	6.000	16.000	
	5.04.2024		4.000	
	5.05.2024	24.000	0	
	4.06.2024		10.000	

150.03 Malzeme 3	Dönen Başı Stok	5.000	
	5.01.2024	10.000	0
	4.02.2024	5.000	0
	5.03.2024	3.000	8.000
	4.04.2024		2.000
	4.05.2024	12.000	0
	3.06.2024		5.000

İşletme bu malzeme grubu için **gerçek yöntem** göre enflasyon düzeltmesi yapmaya karar vermiştir. Stok değerlendirme yöntemi olarak İlk Giren İlk Çıkar (FIFO) yöntemi kullanılmıştır.

- ii. İşletme yarı mamuller ve mamuller hesaplarının tamamında basit ortalama yöntemini kullanmayı seçmiştir.
- iii. İşletmenin 157- Diğer Stoklar ve 158- Stok Değer Düşüklüğü hesabında yer alan tutarların tamamı Aralık 2023 tarihinde meydana gelen su basması nedeniyle aynı dönemde muhasebeleştirilen değeri düşen mallardan ve bu mallar için yine aynı dönemde takdir komisyonu kararıyla ayrılan karşılıklardan oluşmaktadır. Hesapların alt kırılımları aşağıdaki gibidir. (Söz konusu hesaplar 2024 yılında açılış kaydı dışında herhangi bir kayıt almamıştır)

Alt Hesap	Alt Hesap Adı	Tutar
157.01	Değeri Düşen Mamul-1	150.000 TL
157.02	Değeri Düşen Mamul-2	50.000 TL
158.01	Mamul-1 Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)	(60.000) TL
158.02	Mamul-2 Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)	(30.000) TL

- iv. İşletme 157.01 nolu hesap için basit ortalama yöntemine göre enflasyon düzeltmesi yaparken 157.02 hesap için gerçek yöntemde enflasyon düzeltmesi yapmayı seçmiştir.
- v. İşletmenin verilen sipariş avanslarının 30.000 TL'lik kısmı euro cinsinden 03.02.2024 tarihinde verilen ve aynı tarihte ödenen siparişler olup, kalan kısmı ise yapılan sözleşme gereği fiyat değişikliğinden etkilenmeden Ekim-2024 tarihinde teslim edilecek ilk madde ve malzeme için 04.05.2024 tarihinde verilen ve aynı tarihte ödenen siparişlerden oluşmaktadır.

2

İstenenler:

- a- Formüllerini ve hesaplamlarını açık bir şekilde göstererek **taşıma katsayısını ve basit ortalama yöntemini düzeltme katsayısını** hesaplayınız. (7 Puan)
- b- Hesaplamlarını anlaşılır bir şekilde yaparak ve mevzuatsal dayanaklarını da açıklayarak stoklar grubunda yer alan tüm hesapların **enflasyon düzeltmesi farklarını** hesaplayınız. (28 Puan)

Soru 2:

Öteden beri karayolları ve otoyollarda konaklama ve dinlenme tesisleri işleyen (Akaryakıt dağıtım ya da satış faaliyeti bulunmayan) Bakırköy Vergi Dairesi mükellefi XYZ Ltd. Şti.'ne ait veriler/varsayımlar aşağıdaki gibidir.

- a- Şirket 10.10.2021 tarihinde akaryakıt bayilik lisansı, 22.10.2021 tarihinde LPG otogaz bayilik lisansı ve 28.10.2021 tarihinde de madeni yağ lisansı almıştır.
- b- Şirketin bir önceki yıl (2020) brüt satışları toplamı 150.000.000 TL olup satışlarının tamamı konaklama ve dinleme tesislerinde yapılan mal ve hizmet teslimlerinden oluşmaktadır.
- c- Şirketin 2021 ve sonraki hesap dönemlerine ait özet gelir tablosu aşağıdaki tabloda verilmiştir.

	2021 (TL)	2022 (TL)	2023 (TL)
BRÜT SATIŞLAR	200.000.000	400.000.000	600.000.000
600.01-Konaklama ve Dinlenme Tesislerindeki Mal ve Hizmet Teslimlerinden Elde Edilen Satışlar	140.000.000	200.000.000	300.000.000
600.02-Akaryakıt Teslimlerinden Elde Edilen Satışlar (LPG Hariç)	40.000.000	110.000.000	150.000.000
600.03-LPG Teslimlerinden Elde Edilen Satışlar	20.000.000	50.000.000	90.000.000
600.04-Madeni Yağ Teslimlerinden Elde Edilen Satışlar	10.000.000	40.000.000	60.000.000
SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	(20.000.000)	(40.000.000)	(60.000.000)
611.01-Konaklama ve Dinlenme Tesislerindeki Mal ve Hizmet Teslimlerinden Satış İskontoları	(14.000.000)	(20.000.000)	(30.000.000)
611.02-Akaryakıt Teslimlerinden Satış İskontoları (LPG Hariç)	(4.000.000)	(11.000.000)	(15.000.000)
611.03-LPG Teslimlerinden Satış İskontoları	(2.000.000)	(5.000.000)	(9.000.000)
611.04-Madeni Yağ Teslimlerinden Satış İskontoları	(1.000.000)	(4.000.000)	(6.000.000)
NET SATIŞLAR	180.000.000	360.000.000	540.000.000
SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	(160.000.000)	(300.000.000)	(550.000.000)
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI	20.000.000	60.000.000	(10.000.000)
FAALİYET GİDERLERİ	(5.000.000)	(10.000.000)	(20.000.000)
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	15.000.000	50.000.000	(30.000.000)
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	20.000.000	50.000.000	(30.000.000)

- d- 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 257. Maddesinin 8. Bendinde yer alan azami teminat tutarları 2021 yılı için yeni işe başlayanlarda 10 milyon TL, öteden beri faaliyetine devam edenlerde 100 milyon TL'dır
- e- Şirketin herhangi bir yılda adına "tahakkuk eden ve süresinde ödenmeyen" bir vergi borcu bulunmamaktadır.
- f- Şirketin uyumlu mükelleflere vergi indirimi uygulamasından yararlanma hakkı bulunmamaktadır.

3

İstenilenler:

Yukarıdaki bilgiler ile, 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ve ilgili mevzuatı kapsamında XYZ Ltd. Şti'nin sırasıyla **2021, 2022, 2023 ve 2024 yıllarında** bağlı olduğu vergi dairesine yatırması/vermesi gereken teminat tutarları ile varsa alacağı teminat iadesi tutarlarını mevzuattaki gerekçelerine atıf yaparak hesaplayınız. (Mevzuata atıf yapmadan sadece matematiksel işlemler yapılması hesaplamalar doğru olsa dahi eksik cevap olarak değerlendirilecektir) **(30 Puan)**

Soru 3:

Veriler:

- Bay A'nın Ankara Vergi Dairesi Başkanlığına bağlı Kavaklıdere, Hıtit ve Cumhuriyet Vergi Dairelerine olan borçlarından dolayı sahip olduğu gayrimenkul üç vergi dairesince de haczedilmiştir.
- Sırasıyla ilk haciz Kavaklıdere, ikinci haciz Hıtit ve üçüncü haciz Cumhuriyet Vergi Dairesince tatbik edilmiştir.
- Bay A'nın Kavaklıdere Vergi Dairesine 450.000 TL, Hıtit Vergi Dairesine 700.000 TL, Cumhuriyet Vergi Dairesine 100.000 TL vadesi geçmiş borcu bulunmaktadır.
- Bay A'nın haciz tatbik etmemiş Yeğenbey Vergi Dairesine de 30.000 TL motorlu taşıtlar vergisi borcu bulunmaktadır.
- Bay A, Cumhuriyet Vergi Dairesine olan borçları nedeniyle yapılan haczin iptali istemiyle dava açmıştır.

- Hacizli gayrimenkule 6183 sayılı Kanunun 91 inci maddesine göre takdir edilen değer 1.000.000 TL'dir.
- Haczedilen mala ilişkin takip masrafları Kavaklıdere Vergi Dairesi için 5.000 TL, Hıtit Vergi Dairesi için 12.000 TL ve Cumhuriyet Vergi Dairesi için 3.000 TL olmak üzere toplamda 20.000 TL'dir.
- Bay A'nın J Belediyesine olan borcundan dolayı Y bankasındaki 75.000 TL mevduatına da ihtiyacı haciz tatbik edilmiştir.
- Ayrıca Z bankasının söz konusu gayrimenkulün kredi borcundan dolayı haczedilen gayrimenkul üzerinde 300.000 TL ipoteği mevcuttur.

İstenenler:

Mükellefin 6183 sayılı Kanunun 74/A maddesinde düzenlenen “Bazı hallerde haczin kaldırılması” hükümlerinden faydalananabilmesi için tüm tarafların (mükellef, vergi daireleri, yargı organları, diğer alacaklılar) yapması gereken işlemleri, haczin kaldırılması için yapılacak ödeme/tahsilat tutarlarını da hesaplayarak, hangi alacakların haczin kaldırılması hükümleri kapsamında olup olmadığını 6183 sayılı Kanun'un 74/A maddesi, bağlantılı maddeler ve 1 Seri No'lu Tahsilat Genel Tebliği kapsamında mevzuata da atıf yaparak değerlendiriniz. (35 Puan)

2024/2. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı
Vergi Tekniği

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Not: Toplam puanların hesaplamasında kullanılan/kullanılacak mikro puanlar cevap kâğıdında puan verilmesi için istenilen hesaplama / açıklama / ifade ya da cümlenin hemen bitiminde kalın yazı sitili ve parantez içinde (... puan) şeklinde belirtilmiş ayrıca her cevabın sonunda mikro puanlama cetveli olarak ayrıca gösterilmiştir.

Cevap-1:

1-a seçeneği cevap anahtarları

Taşıma katsayısının hesaplanması:

Düzelme işlemine tabi tutulacak bilançoda yer alan iktisadi kıymetlerden bazılarının düzeltmeye esas tarihleri, düzeltme yapılmış bir tarihten öncesine gidebilir. Bu takdirde bu tür iktisadi kıymetler için yeniden düzeltmeye esas tarihe kadar inerek, uygun düzeltme katsayısını bulmaya gerek yoktur; düzeltme yapılan en son bilançoda, bu iktisadi kıymete ait değerlerin uygun bir katsayı ile çarpılması düzeltme işlemi için yeterlidir. (555 Sayılı V.U.K Genel Tebliği)

Bu kapsamda, bilançodaki parasal ve parasal olmayan tutarların, taşıma katsayısı kullanılarak ilgili dönemin sonundaki yeni değerlerinin hesaplanması "taşıma" denilir ve hesaplama işlemi "taşıma katsayısı" kullanılarak yapılır. (555 Sayılı V.U.K Genel Tebliği)

Taşıma katsayısı, mali tablonun ait olduğu aya ilişkin fiyat endeksinin, bir önceki dönemin sonundaki (yıl içinde işe başlayanlarda işe başlanılan aya ilişkin) fiyat endeksine (Yİ-ÜFE) bölünmesiyle elde edilen katsayıdır. (555 Sayılı V.U.K Genel Tebliği)

$$\text{Taşıma Katsayısı} = \frac{\text{Mali Tablonun Ait Olduğu Aya İlişkin Yİ-ÜFE}}{\text{Bir Önceki Dönemin Sonundaki Yİ-ÜFE}}$$

213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasındaki taşıma katsayısına ilişkin tanımda yer alan, "bir önceki dönemin sonundaki Yİ-ÜFE" ifadesindeki "bir önceki dönem" kavramından; enflasyon düzeltmesi hesap dönemi olarak yapılyorsa enflasyon düzeltmesi yapılmış bir önceki hesap dönemi, geçici vergi dönemlerine ilişkin olarak yapılyor ise enflasyon düzeltmesi yapılmış bir önceki geçici vergi dönemi (birinci geçici vergi dönemine ilişkin yapılyorsa bir önceki hesap dönemi) anlaşılmalıdır. (555 Sayılı V.U.K Genel Tebliği)

Örneğin, hesap döneminin takvim yılı olması durumunda, 31/12/2024 tarihli bilançonun düzeltilmesinde, 31/12/2023 tarihli bilançoda da bulunan parasal olmayan kıymetlerin taşınmasında kullanılacak taşıma katsayı, bilançonun ait olduğu aya (Aralık 2024) ilişkin YİÜFE'nin, bir önceki hesap döneminin sonundaki aya (Aralık 2023) ilişkin Yİ-ÜFE'ye bölünmesiyle elde edilen katsayı olacaktır. (555 Sayılı V.U.K Genel Tebliği)

Soruda enflasyon düzeltmesi yapılacak mali tablonun ait olduğu dönem Haziran 2024 ve bir önceki enflasyon düzeltmesi yapılmış dönem Aralık 2023 olduğuna göre taşıma katsayısı aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

$$\text{Taşıma Katsayı} = \frac{\text{Yı-ÜFE Haziran 2024}}{\text{Yı-ÜFE (Aralık 2023)}} = \frac{3.483,25}{2.915,02} = \mathbf{1,19493 \ (4 Puan)}$$

Basit Ortalama Yöntemi düzeltme katsayısının hesaplanması:

Basit Ortalama Yöntemi düzeltme katsayısı, mali tabloların ait olduğu aya ilişkin fiyat endeksinin, bu endeks ile bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki fiyat endeksi toplamının ikiye bölünmesi sonucu bulunan endekse bölünmesiyle elde edilen katsayı olarak hesaplanır (*555 Sayılı V.U.K Genel Tebliği*). Buna göre

$$\text{Basit Ortalama Düzeltme Katsayı} = \frac{\text{Mali Tablonun Ait Olduğu Aya İlişkin Yı-ÜFE (Haziran 2024)}}{(\text{Mali tablonunun ait olduğu aya ait Yı-ÜFE} + \text{Mali Tablo günü itibarıyle bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki Yı-ÜFE})/2}$$

Yukarıdaki formüle göre bulunacak ve düzeltmeye esas olacak katsayının hesabında, kesirli (virgülden sonraki) kısım 5 (beş) hane olarak (altıncı hane dikkate alınarak beşinci hane yuvarlanarak) dikkate alınacaktır.

Stokların düzeltilmesinde dönem ortalama düzeltme katsayısının kullanılması durumunda, 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (2/d) bendinde (mali tabloların ait olduğu aya ilişkin fiyat endeksinin, düzeltmeye esas alınan tarihi içeren aya ait fiyat endeksine bölünmesiyle elde edilen katsayı şeklinde) tanımlanan düzeltme katsayı kullanılmayacaktır.

Örneğin, hesap dönemi takvim yılı olanlarda, 31/12/2024 tarihli bilançoda yer alan stokların düzeltilmesinde kullanılacak düzeltme katsayı, 2024 yılının Aralık ayına ilişkin Yı-ÜFE'nin, bu endeks ile bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki (Eylül 2024) Yı-ÜFE toplamının ikiye bölünmesi sonucu bulunan sayıya bölünmesiyle elde edilen basit ortalama düzeltme katsayıdır. Düzeltmeye esas tutar olarak da 31/12/2024 tarihli bilançoda yer alan stoklara ait değerler esas alınacaktır. (*555 Sayılı V.U.K Genel Tebliği*)

Tebliğ hükmü dikkate alındığında soruda yer alan basit ortalama düzeltme katsayısının hesaplanması mali tablonun ait olduğu aya ilişkin fiyat endeksi olarak Haziran 2024 Yı-ÜFE bir önceki geçici vergi döneminin sonundaki fiyat endeksi olarak ise Mart 2024 Yı-ÜFE alınacak ve katsayı aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

$$\text{Basit Ortalama Düzeltme Katsayı} = \frac{\text{Yı-ÜFE (Haziran 2024)}}{(\text{Haziran 2024 Yı-ÜFE} + \text{Mart 2024 Yı-ÜFE})/2} = \frac{3.483,25}{(3.483,25+3.252,79)/2} =$$

1,03421 (3 Puan) olarak bulunacaktır.

1-b seçeneği cevap anahtarları:

Düzelme işlemlerinin yapılmasından önce aşağıdaki mevzuat hükümlerine hatırlatma amaçlı deiginilmesinde fayda bulunmaktadır.

Enflasyon düzeltmesi yapmak zorunda olan mükellefler, 2023 hesap dönemi sonuna ait bilançolarını düzeltirken toplulaştırılmış yöntemleri kullanmış olsun ya da olmasınlar, 2024 hesap dönemi geçici vergi dönemleri ve hesap dönemi sonu itibarıyla düzenlenecek olan bilançolarında yer alan stoklarını, toplulaştırılmış yöntemlere göre düzeltmek istedikleri takdirde, ikinci fikrada belirtilen toplulaştırılmış yöntemlerden arzu ettiklerini seçebilecekler, ancak seçikleri yöntemden, bu seçimi yaptıkları geçici vergi döneminden sonraki geçici vergi dönemleri ile içinde bulunulan hesap dönemi dâhil üçüncü hesap döneminin sonuna kadar (bu dönem dâhil) dönemmeyeceklerdir. (555 Sayılı V.U.K Genel Tebliği)

- Özette mükellefler 31/12/2024 tarihli bilançosunda yer alan stokların düzeltmesinde hangi yöntemi seçmiş olurlarsa olsunlar 31/06/2024 tarihli bilançonun düzeltilmesi sırasında istedikleri yöntemi seçebilecekler ancak seçikleri bu yöntemi bu seçimi yaptıkları geçici vergi döneminden sonraki geçici vergi dönemleri ile içinde bulunulan hesap dönemi dâhil üçüncü hesap döneminin sonuna kadar değiştiremeyeceklerdir.

5.1. (...)

Stokların düzeltilmesinde gerçek yöntemi kullanan mükellefler mümkün olduğunca inebildikleri kadar alt ayrıca giderek düzeltme işlemini gerçekleştireceklerdir. Toplulaştırılmış yöntemleri seçenekler ise her bir mal grubu ve mümkün olduğunca inebildikleri her bir alt ayrı itibarıyla diledikleri toplulaştırılmış yöntemi kullanmakta serbesttirler. (VUK-165/2024-3/Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması-15 Sirküleri)

Örneğin, hesap dönemi takvim yılı olan (J) A.Ş. beyaz eşya, telefon ve bisiklet ticareti yapmaktadır. Mükellef 31/12/2023 tarihli stoklarını düzeltme işlemlerine tabi tutarken beyaz eşya için toplulaştırılmış yöntemi seçebilecek, telefon ve bisiklet için ise gerçek yöntemi kullanabilecektir. (VUK-165/2024-3/Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması-15 Sirküleri)

Ayrıca söz konusu dönemde mükellef beyaz eşya ile ilgili toplulaştırılmış yöntemleri kullanırken buzdolabını basit ortalama yöntemine, çamaşır makinesini stok devir hızı yöntemine göre düzeltmeye tabi tutabilecektir. (VUK-165/2024-3/Enflasyon Düzeltmesi Uygulaması-15 Sirküleri)

Sonuç olarak soruda mükellefin farklı stok grupları için farklı yöntemleri seçmesinde mevzuat yönünden eleştirecek bir husus bulunmamaktadır.

1- İlk malzeme malzeme hesabının düzeltılması

a- Malzeme 1 (150.01) için enflasyon düzeltmesi farkının hesaplanması:

Malzeme 1 için enflasyon düzeltmesi farkının hesaplanması basit ortalama yöntemi düzeltme katsayısının (1,03421) kullanılması gerekmektedir.

Malzeme 1 için bilançoda yer alan tutar aşağıdaki şekilde kolayca hesaplanabilir.

Kayıt Tarihi	Giriş	Çıkış	Mevcut
Dönem Başı Stok	15.000		15.000
7.01.2024	30.000	0	45.000
6.02.2024	15.000	0	60.000
7.03.2024	9.000	24.000	45.000
6.04.2024		6.000	39.000
6.05.2024	36.000	0	75.000
5.06.2024		15.000	60.000
30.06.2024	-	-	60.000

Düzeltilen tutar 60.000 TL (1 Puan) ve basit ortalama düzeltme katsayı 1,03421 olduğuna göre;

Düzeltilme sonrası tutar ($60.000 \times 1,03421 =$) 62.052,60 TL (1 Puan);

Düzeltilme farkı ise ($62.052,60 - 60.000 =$) 2.052,60 TL (2 Puan) olacaktır.

b- Malzeme 2 (150.02) için enflasyon düzeltmesi farkının hesaplanması:

“Hareketli Ağırlıklı Ortalama Yöntemi”nde düzeltme katsayı, enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş **dönem başı stokun ilgili dönemin sonuna taşınmış değeri ile dönem içi alış ve giderlerin enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş değerleri toplamının, dönem başı stok ile dönem içi alış ve giderlerin enflasyon düzeltmesine esas alınacak tutarlarının toplamına** bölünmesi ile hesaplanır. Düzeltmeye esas tutar olarak da dönem sonu stokun enflasyon düzeltmesine esas alınacak tutarı alınır. (555 Sayılı V.U.K Genel Tebliği)

Birinci Aşama: Düzeltme için gerekli “Düzeltme Katsayılarının” hesaplanması

Düzeltme Katsayısı = $\frac{\text{Mali Tablonun Ait Olduğu Aya İlişkin Yıl-ÜFE (Haziran 2024)}}{\text{Düzeltmeye Esas Alınan Tarihi İceren Aya İlişkin Yıl-ÜFE}}$ formülüne göre hesaplanır buna göre;

$$\text{Ocak 2024 için düzeltme katsayı} = \frac{3.483,25}{3.035,59} = 1,14747 \text{ (1 Puan)}$$

$$\text{Şubat 2024 için düzeltme katsayı} = \frac{3.483,25}{3.149,03} = 1,10613 \text{ (1 Puan)}$$

$$\text{Mart 2024 için düzeltme katsayı} = \frac{3.483,25}{3.252,79} = 1,07085 \text{ (1 Puan)}$$

Mayıs 2024 için düzeltme katsayı $\frac{3.483,25}{3.435,96} = 1,01376$ (**1 Puan**)

İkinci Aşama: Enflasyon Düzeltmesine tabi tutulmuş dönem başı stokun ilgili dönemin sonuna taşınmış değerinin hesaplanması

Kayıt Tarihi	Giriş	Kullanılacak Katsayı		Hesaplama Sonucu
Dönem Başı Stok	10.000	Taşıma	1,19493	11.949,30

Üçüncü Aşama: Dönem içi alışların enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş değerlerinin hesaplanması

Kayıt Tarihi	Giriş	Kullanılacak Katsayı	Hesaplama Sonucu
6.01.2024	20.000	Düzelme	1,14747
5.02.2024	10.000	Düzelme	1,10613
6.03.2024	6.000	Düzelme	1,07085
5.05.2024	24.000	Düzelme	1,01376

Dördüncü Aşama: Enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş dönem başı stokunun ilgili dönemin sonuna taşınmış değeri ile dönem içi alışların enflasyon düzeltmesine tabi tutulmuş değerlerinin toplanması

Kayıt Tarihi	Giriş	Kullanılacak Katsayı		Hesaplama Sonucu
Dönem Başı Stok	10.000	Taşıma	1,19493	11.949,30
6.01.2024	20.000	Düzelme	1,14747	22.949,40
5.02.2024	10.000	Düzelme	1,10613	11.061,30
6.03.2024	6.000	Düzelme	1,07085	6.425,10
5.05.2024	24.000	Düzelme	1,01376	24.330,24
Toplam	70.000			76.715,34 (1 Puan)

Buradan hareketli ağırlıklı ortalama düzeltme katsayı $= 76.715,34 / 70.000 = 1,09593$ (**1 Puan**) olarak bulunacaktır.

Malzeme 2 için dönem sonu mevcudu ise aşağıdaki tabloya göre 40.000 TL olacaktır.

Kayıt	Giriş	Çıkış	Mevcut
Dönem Başı Stok	10.000		10.000
6.01.2024	20.000	0	30.000
5.02.2024	10.000	0	40.000
6.03.2024	6.000	16.000	30.000
5.04.2024		4.000	26.000
5.05.2024	24.000	0	50.000
4.06.2024		10.000	40.000
30.06.2024	-	-	40.000

Düzeltilecek tutar 40.000 TL (1 Puan) ve hareketli ortalama düzeltme katsayı 1,09593 olduğuna göre;

Düzelme sonrası tutar $(40.000 \times 1,09593) =$ 43.837,20 TL (1 Puan);

Düzelme farkı ise $(43.837,20 - 40.000) = 3.837,20 \text{ TL}$ (**1 Puan**) olacaktır.

c- Malzeme 3 (150.03) için enflasyon düzeltmesi farkının hesaplanması:

Öncelikli olarak düzeltme öncesinde bu malzeme grubunda işletmede mevcut olan miktarın hesaplanması gerekmektedir.

Kayıt	Giriş	Çıkış	Mevcut
Dönem Başı Stok	5.000		5.000
5.01.2024	10.000	0	15.000
4.02.2024	5.000	0	20.000
5.03.2024	3.000	8.000	15.000
4.04.2024		2.000	13.000
4.05.2024	12.000	0	25.000
3.06.2024		5.000	20.000

Yukarıdaki tabloya göre işletmede düzeltme öncesinde malzeme 3 grubundan 20.000 TL malzeme mevcuttur. (Bu tutar bilançoda yer alan 120.000 TL tutarından malzeme 1 için 60.000 TL ve malzeme 2 için 40.000 TL çıkarılarak da bulunabilir. Her iki hesaplamada doğru sonucun bulunması koşuluyla kabul edilecektir)

Daha sonra bulunması gereken düzeltme öncesi stokta bulunan 20.000 TL Malzeme 3'ün giriş tarihlerinin bulunmasıdır. İşletme **ilk giren ilk çıkar yöntemini** kullandığına göre 20.000 TL mevcudun kayıt tarihleri aşağıdaki gibi olacaktır.

Kayıt	Giriş	Düzeltme Katsayısı	D. Sonucu	D. Farkı
4.02.2024	5.000	1,10613	5.530,65	(1 Puan) 530,65
5.03.2024	3.000	1,07085	3.212,55	(1 Puan) 212,55
4.05.2024	12.000	1,01376	12.165,12	(1 Puan) 165,12
TOPLAM	20.000 (2 Puan)			

2- Yarı mamuller ve mamuller hesabının düzeltilmesi

İşletme Yarı Mamuller ve Mamuller hesaplarının tamamında **basit ortalama yöntemini** kullanmayı seçmiştir, basit ortalama katsayısı bir önceki bölümde 1,03421 olarak hesaplanmıştı. Buna göre bu iki hesap için enflasyon düzeltmesi aşağıdaki gibi yapılacaktır:

Yarı Mamuller Üretim hesabı için düzeltme sonucu $450.000,00 \times 1,03421 = 465.394,50$ düzeltme farkı ise $465.394,50 - 450.000,00 = 15.394,50$ (**1 Puan**) olacaktır.

Mamuller hesabı için düzeltme sonucu $650.000,00 \times 1,03421 = 672.236,50$ düzeltme farkı ise $672.236,50 - 650.000,00 = 22.236,50$ (**1 Puan**) olacaktır.

3- Diğer Stoklar hesabının düzeltilmesi

157.01 grubunda bulunan değeri düşen malzeme için **basit ortalama yöntemi** seçildiğine göre bu hesap grubu için düzeltme sonucu $150.000,00 \times 1,03421 = 155.131,50$ düzeltme farkı ise $155.131,50 - 150.000,00 = 5.131,50$ (**1 Puan**) olacaktır.

157.02 grubunda yer alan değeri düşen mal için **gerçek yöntem** seçildiğinden ve bu hesap Aralık 2023 tarihinde takdir komisyonu kararıyla kayıtlara alınan değeri düşen mallardan oluştugundan taşıma katsayısı ile çarpılacaktır. Buna göre bu hesap grubu için düzeltme sonucu $50.000,00 \times 1,19493 = 59.746,50$ düzeltme farkı ise $59.746,50 - 50.000,00 = 9.746,5$ (**1 Puan**) olacaktır.

4- Stok değer düşüklüğü karşılığı hesabının düzeltilmesi

“158 Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)” hesabı Enflasyon düzeltmesi için yayımlanan 555 Sıra No.lu VUK Genel Tebliğine ek listelerde “Parasal Kıyametler” (EK:1) ve “Parasal Olmayan Kıyametler” Ek:2 de yer almamaktadır.

Tebliğde ekli listelerde yer almayan iktisadi kıymetlerin “mahiyet itibarıyla listedeki kendilerine en yakın iktisadi kıymet gibi” işleme tabi tutulması gerekmektedir. Bu durumda Karşılıklar, karşılık olarak ayrıldığı kaynağın, parasal olan veya olmayan kıymet olup olmamasına göre, enflasyon düzeltmesinde dikkate alınması gereklidir.

157 Diğer Stoklar hesabı parasal olmayan kıymet olduğundan esas olarak burada yer alan stok kalemleri için ayrılan karşılıkların da parasal olmayan kıymet olarak değerlendirilerek enflasyon düzeltmesine tabi tutulması gereklidir.

Ancak, düzeltme işlemine tabi olacak karşılıklar VUK hükümlerine göre ayrılması mümkün olan karşılıklardır. Buna göre, VUK hükümlerine göre ayrılması mümkün olmayan bir karşılık, bilançoda yer alsa dahi enflasyon düzeltmesine tabi olmaz. Soruda karşılıkların takdir komisyonu kararıyla ayrıldığı bilgisi verildiğinden bu karşılık VUK kapsamında ayrılması mümkün olan bir karşılık olarak değerlendirilmeli ve enflasyon düzeltmesine tabi tutulmalıdır.

Bununla birlikte karşılık ayrılan kıymet için hangi düzeltme yöntemi uygulanıyorsa karşılık için de aynı düzeltme yöntemi uygulanmalıdır. (**1 Puan**) Aksi takdirde net değerlerin hata vereceği tabiidir.

Yukarıda belirtilmiş olduğu üzere, 157.01 hesabı için basit ortalama yöntemi, 157.02 hesabı için gerçek yöntem kullanılmıştır. Bu yöntemlerin sırasıyla 158.01 ve 158.02 hesapları için kullanılması gereklidir.

Buna göre

158.01 hesap grubu için düzeltme sonucu $60.000,00 \times 1,03421 = 62.052,6$ düzeltme farkı ise $62.052,6 - 60.000,00 = (-2.052,6)$ (**1 Puan**) olacaktır.

158.02 hesap grubu için düzeltme sonucu $30.000,00 \times 1,19493 = 35.847,9$ düzeltme farkı ise $35.847,9 - 30.000,00 = (-5.847,9)$ (**1 Puan**) olacaktır.

5- Verilen Sipariş Avanslarının Düzeltilmesi

555 No'lu vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir.

“...” Ancak, işletmelerin aktifinde bulunan yabancı para cinsinden hisse senetleri, iştirakler ve **avansların**, 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (8) numaralı bendinin verdiği yetkiye istinaden, **düzelme tarihindeki döviz kuru** ile düzeltilmeleri uygun görülmüştür. Yine 165 no'lu Vergi Usul Kanunu sirkülerinde “yabancı para cinsinden olan alınan ve verilen avanslar ile iştirakler düzeltme tarihindeki döviz kuru ile düzeltilecek, ayrıca enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacaktır” ifadelerine yer verildiğinden işletmenin Euro cinsinden verdiği avanslar için enflasyon düzeltmesi işlemi yapılmayacaktır. **(1 Puan)**

Döviz cinsinden verilen avansın dışında kalan $(40.000 - 30.000 =) 10.000$ TL avans, malın teslim tarihine kadar fiyat artışından etkilenmediği için «parasal olmayan kalemler» olarak kabul edilmelidir. **(1 Puan)** Buna göre söz konusu avans için yapılan ödeme Mayıs ayında yapıldığından düzeltme işleminin sonucu $10.000 \times 1,01376 = 10.137,60$ TL, enflasyon düzeltmesi farkı ise 137,60 TL **(1 Puan)** olacaktır.

CEVAP KÂĞIDI SORU 1 İÇİN MİKRO PUANLAMA CETVELİ

Sıra	Açıklama	Cevap Kâğıdında yer Alması Gereken Açıklama / İfade / Hesaplama / Mevzuat Hükümü /Değerlendirme	Puanı
1	Taşıma Katsayısı (1-a için)	1,19493	4
2	Basit Ortalama Düzeltme Katsayısı (1-b için)	1,03421	3
3	150.01 Dönem Sonu Stok	60.000 TL	1
4	150.01 Düzeltilmiş Tutar	62.052,60 TL	1
5	150.01 Düzeltme Farkı	2.052,60 TL	2
6	Ocak Düzeltme Katsayısı	1,14747	1
7	Şubat Düzeltme Katsayısı	1,10613	1
8	Mart Düzeltme Katsayısı	1,07085	1
9	Nisan Düzeltme Katsayısı	1,01376	1
10	150.02 için Dönem başı Stok ve Dönem İçi Alışların Taşınmış ve Düzeltilmiş Toplamı	76.715,34	1
11	Hareketli Ağırlıklı Ortalama Düzeltme Katsayısı	1,09593	1
12	150.02 Dönem Sonu Stok	40.000 TL	1
13	150.02 Düzeltilmiş Tutar	43.837,20 TL	1
14	150.02 Düzeltme Farkı	3.837,20 TL	1
15	150.03 Dönem Sonu Stok	20.000 TL	2
16		530,65	1
17	150.03 Düzeltme Farkı	212,55	1
18		165,12	1
19	151 - Yarı Mamuller Düzeltme Farkı	15.394,50	1
20	152 - Mamuller Düzeltme Farkı	22.236,50	1
21	157.01 - Düzeltme Farkı	5.131,50	1
22	157.02 - Düzeltme Farkı	9.746,50	1
23	157 ve 158 alt kırılımları için uygulanacak yöntemin belirlenmesi	Karşılık ayrılan kıymet için hangi düzeltme yöntemi uygulanıysa karşılık için de aynı düzeltme yöntemi uygulanmalıdır.	1
24	158.01 - Düzeltme Farkı	(-2.052,6)	1
25	158.02 - Düzeltme Farkı	(-5.847,9)	1
26	Euro cinsinden verilen avansların durumu	İşletmenin Euro cinsinden verdiği avanslar için enflasyon düzeltmesi işlemi yapılmayacaktır	1

27	TL cinsinden verilen avansların durumu	10.000 TL avans, malın teslim tarihine kadar fiyat artışından etkilenmediği için enflasyon düzeltmesine tabi tutulmalıdır.	1
28	159 Verilen Sipariş Avansları Düzeltme Farkı	137,60 TL	1
	TOPLAM		35

Cevap-2:

Konuya ilişkin açıklamalara 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 257. maddesinde, 531 ve 553. No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde yer verilmiştir.

Sorunun çözümü için gerekli olan mevzuat hükümlerine aşağıda yer verilmiştir.

Kanun:

5015 sayılı Kanun kapsamında dağıtıçı, madeni yağ veya bayilik (münhasıran ihrakiye bayiliği hariç) lisansı bulunanlar ile 5307 sayılı Kanun kapsamında dağıtıçı veya LPG otogaz bayilik lisansı bulunanlar 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendi hükümlerine göre teminat uygulaması kapsamına alınmıştır.

Tebliğ:

531 No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde ise aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir.

MADDE 5 – (1) 5015 sayılı Kanun kapsamında dağıtıçı, madeni yağ veya bayilik (münhasıran ihrakiye bayiliği hariç) lisansı bulunanlar ile 5307 sayılı Kanun kapsamında dağıtıçı veya LPG otogaz bayilik lisansı bulunanlar 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendi hükümlerine göre teminat uygulaması kapsamına alınmıştır.

(2) Birinci fikra gereğince teminat uygulaması kapsamında olup;

a) Yeni işe başlayan mükelleflerden (*faaliyetine öteden bu yana devam etmekle birlikte, ilk kez teminat verilmesini gerektiren lisansa sahip olanlar dahil*), sahip oldukları lisans sayısına bakılmaksızın;

i) Dağıtıçı lisansına sahip olanların 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendinde yer alan azami tutarın *iki katı kadar* (2021 yılı için azami tutar olan 10 milyon TL soruda veri olarak verilmiştir. Tebliğ hükmü gereği 2 katı 10 milyon x 2 = 20 milyon Türk lirası),

ii) *Dağıtıçı lisansı dışındaki lisanslara sahip olanların (i) alt bendinde belirtilen tutarın yirmide biri kadar (2021 yılı için 20 milyon / 20 = 1 milyon Türk lirası)*,

b) Faaliyetlerine öteden bu yana devam eden mükelleflerin, sahip oldukları lisans sayısına bakılmaksızın, 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendinde yer alan azami tutardan (2021 yılı için 100 milyon Türk lirası) fazla olmamak üzere, bir *önceki hesap dönemine ilişkin* olarak verilen yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi ile bildirilen *yıllık brüt satışları*** toplamının %1'i* oranında,

teminat vermesi gerekmektedir.

*** Tebliğ de yapılan açıklamaya uygun olarak Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından yayımlanan 16.05.2022 tarihli 2022/2 sayılı "531 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği Kapsamında Teminat Uygulaması" konulu uygulama iç genelgesinde de: Brüt satışlar, 1 Seri No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinin "Tekdüzen Hesap Planı Açıklamaları" bölümünde "60. Brüt Satışlar" hesap grubu altında yer alan hesaplar toplamını ifade eder açıklamasına yer verilmiştir.

- (3) Sadece LPG ile ilgili;
- a) Dağıtıcı lisansına sahip olanlardan;
- i) İkinci fikranın (a) bendi kapsamında kilerin, aynı fikrada belirlenen teminat tutarının dörtte biri,
- ii) İkinci fikranın (b) bendi kapsamında kilerin, aynı fikrada belirlenen teminat tutarının yarısı,
- b) LPG otogaz bayilik lisansı bulunanların, ikinci fikraya göre belirlenen teminat tutarının yarısı,**
kadar teminat vermesi gerekmektedir.

(4) İkinci fikranın (a) bendi gereğince teminat vermekle yükümlü olanlardan dağıtıcı lisansı yanında bu madde kapsamında teminat verilmesi gereken diğer lisanslara da sahip olanlar, söz konusu benden (i) alt bendine göre teminat vereceklerdir.

(5) İkinci fikranın (b) bendi kapsamında verilmesi gereken teminat, teminatın verileceği tarihin içinde bulunduğu yılda verilmesi gereken ve bir önceki yıla ait olan gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinde, 193 sayılı Kanunun mükerrer 121 inci maddesindeki şartları taşımasına bağlı olarak, uyumlu mükelleflere vergi indirimi uygulamasından yararlanma hakkı bulunan mükellefler tarafından beşte bir oranında verilir.

Teminat verme zamanı ve yeri

MADDE 7 – (1) Bu Tebliğin 5 inci maddesi kapsamında belirlenen teminatların;

(...)

(2) Mükelleflerin, bu Tebliğin 5 inci maddesine istinaden vermeleri gereken teminatın, daha önce verdikleri teminat tutarından fazla olması durumunda, teminat verilmesi sürede, teminatı tamamlaması gerekmektedir.

MADDE 9 – (1) Bu Tebliğin 5 inci maddesi kapsamında alınan teminat, mükellefin faaliyetine son vermesi, teminat verilen lisanslarının yenilenmemesi, sonlandırılması veya iptal edilmesi durumunda, vergi borcunun (7/10/2023 tarihli ve 32332 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 553 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği ile eklenen ibare) ve hakkında devam eden bir vergi incelemesinin bulunmaması koşuluyla mükellefin talebi üzerine iade edilir.

(...)

(4) Bu Tebliğin 5 inci maddesinin ikinci fikrasının (a) bendi kapsamında alınan teminatlar, daha sonraki dönemlerde alınması gereken teminattan fazla olması durumunda da **5 yıl süreyle, iade edilmez**

Ceza uygulaması

MADDE 10 –

(...)

(2) (7/10/2023 tarihli ve 32332 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 553 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği ile değişiklik) Bu Tebliğin 5 inci maddesi kapsamında teminat vermekle yükümlü olanlardan; süresinde hiç teminat vermeyen, eksik teminat veren ya da daha önce verdikleri teminatları

tamamlamaları gereken süre içinde tamamlamayanlar adına, 213 sayılı Kanunun mükerrer 355 inci maddesinin birinci fıkrası gereğince, özel usulsüzlük cezası kesilir.

Bu hükümler gereği atıl yapılması gereken mevzuat hükmüyle beraber sorunun cevabı aşağıdaki gibi olacaktır.

- **2020 yılı satışları** bu yılda mükellefin teminat verilmesini gerektiren bir faaliyeti olmadığından hiçbir işlem yapılmayacaktır diğer bir deyişle **teminat hesaplamasında dikkate alınmayacaktır. (3 Puan)**

2021 Yılı için;

Buna göre XYZ Ltd. Şti., tüm lisanslar 2021 yılında alındığından

- Akaryakıt bayilik lisansı için **1.000.000 TL** (*Tebliğin ii: Dağıtıcı lisansı dışındaki lisanslara sahip olanların (i) alt bendinde belirtilen tutarın yirmide biri kadar - 2021 yılı için 1 milyon Türk lirası hükmü gereği*) **(3 Puan)**
- LPG otogaz bayilik lisansı için **500.000 TL** (*Tebliğin LPG otogaz bayilik lisansı bulunanların, ikinci fikraya göre belirlenen teminat tutarının yarısı kadar hükmü gereği*) **(3 Puan)**
- Madeni yağ lisansı için **1.000.000 TL** tutarında teminat vermek zorundadır. (*Tebliğin ii: Dağıtıcı lisansı dışındaki lisanslara sahip olanların (i) alt bendinde belirtilen tutarın yirmide biri kadar - 2021 yılı için 1 milyon Türk lirası hükmü gereği*) **(3 Puan)** teminat verecektir.
- Şirket lisansları 2021 yılında alındığından yani faaliyetine öteden bu yana devam etmekte birlikte, ilk kez teminat verilmesini gerektiren lisansa sahip olmasından dolayı (*Tebliğ Madde 5/2-a hükmü gereği*) soruda verilen 2021 yılı satışları ve/veya 2021 özet gelir tablosunda yer alan diğer kalemlerin hiç biri 2021 yılında verilecek teminatın belirlenmesinde kullanılmayacak/dikkate alınmayacaktır. (2021 gelir tablosunun 2022 teminat hesaplamasında kullanımına ilişkin açıklamalara aşağıda yer verilmiştir. 2021 teminat hesaplamasında kullanılması mevzuat gereği yanlış cevap olarak değerlendirilecektir.)

2022 Yılı için;

Tebliğin “Faaliyetlerine öteden bu yana devam eden mükelleflerin, sahip oldukları lisans sayısına bakılmaksızın, 213 sayılı Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (8) numaralı bendinde yer alan azami tutardan fazla olmamak üzere,

- **Bir önceki hesap dönemine ilişkin olarak (2 Puan)**
- Verilen yıllık **gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi ile bildirilen yıllık brüt satışları toplamının (3 Puan)**
- **%1 (3 Puan)**'ı oranında, teminat vermesi gerekmektedir" hükmü gereği ve
- Şirketin bir önceki yıl yani 2021larındaki brüt satışları toplamının %1'i şirketin bir önceki yıl ödediği teminat tutarı olan $(1.000.000 + 500.000 + 1.000.000 =) 2.500.000$ TL'dan düşük olması nedeniyle **2022 yılında ödenecek bir teminat tutarı bulunmamaktadır. (2 Puan)**
- Yine tebliğin “Bu Tebliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi kapsamında alınan teminatlar, daha sonraki dönemlerde alınması gereken teminattan fazla olması durumunda da

*5 yıl süreyle, iade edilmez” (2 Puan) hükmü gereği **mükellefe 2022, 2023 ve 2024 yıllarında herhangi bir iade yapılması da söz konusu değildir.** (1 Puan)*

- Şirketin brüt satışları toplamı olarak bilançoda yer alan 200 milyon TL’ni, olması gerekenden (140 + 40 + 20 +10= 210 milyon TL) düşük beyan etmesi nedeniyle Tebliğin 10. maddesi kapsamında (eksik teminat ödenmesi) yapılacak cezai bir işlem bulunmamaktadır. (Her iki durumda da satışların yüzdesine göre hesaplanacak tutarın en yükseği olan 210.000.000 x 0,01= 2,1 milyon TL nin daha önce verilen 2,5 milyon TL tutarındaki teminatın altında kalmasından dolayı...)

2023 Yılı İçin;

- Şirketin bir önceki yıl yani 2022 yılındaki brüt satışları toplamı 400 milyon TL ve bunun yüzde 1’i olan **4 milyon TL (1 Puan)** tutarında hesaplanan tutarın,
- Mükellefin 2021 yılında verdiği 2,5 milyon TL teminat tutarından fazla olması ve “Mükelleflerin, bu Tebliğin 5 inci maddesine istinaden vermeleri gereken teminatın, daha önce verdikleri teminat tutarından fazla olması durumunda, teminat verilmesi gereken sürede, teminatı tamamlaması (1 Puan) gerekmektedir” hükmü gereği
- 2023 yılında mükellefin vergi dairesine yatırması/vermesi gereken fark teminat tutarı (4 milyon – 2,5 Milyon TL=) **1,5 milyon TL (1 Puan)**’dır.

2024 Yılı İçin;

- Şirketin bir önceki yıl yani 2023 yılındaki brüt satışları toplamı 600 milyon TL ve bunun yüzde 1’i olan **6 milyon TL (1 Puan)** tutarında hesaplanan tutarın,
- Mükellefin önceki yıllarda verdiği 4 milyon TL teminat tutarından fazla olması ve “Mükelleflerin, bu Tebliğin 5 inci maddesine istinaden vermeleri gereken teminatın, daha önce verdikleri teminat tutarından fazla olması durumunda, teminat verilmesi gereken sürede, teminatı tamamlaması gerekmektedir” hükmü gereği
- 2024 yılında mükellefin vergi dairesine yatırması/vermesi gereken fark teminat tutarı (6 milyon TL– 4 milyon TL=) **2 milyon TL (1 Puan)**’dır.

CEVAP 2 İÇİN MİKRO PUANLAMA CETVELİ		
Sıra	Cevap Kâğıdında Yer Alması Gereken Açıklama / İfade / Hesaplama / Mevzuat Hükümü /Değerlendirme	Puanı
1	2020 yılı satışları teminat hesaplamasında dikkate alınmayacağıdır.	3
2	Akaryakıt bayilik lisansı için 1.000.000 TL	3
3	LPG otogaz bayilik lisansı için 500.000 TL	3
4	Madeni yağ lisansı için 1.000.000 TL	3
5	Bir önceki hesap dönemine ilişkin olarak	2
6	Gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi ile bildirilen yıllık brüt satışları toplamının	3
7	1%’i	3
8	2022 yılında ödenecek bir teminat tutarı bulunmamaktadır.	2
9	5 yıl süreyle iade yapılmaz	2

10	Mükellefe 2022, 2023 ve 2024 yıllarında herhangi bir iade yapılması da söz konusu değildir.	1
11	2022 yılındaki brüt satışları toplamının yüzde 1'i olan 4 milyon TL	1
12	Teminatı tamamlaması (2023 veya 2024 teminat hesabı için söz konusu 2022'de tamamlanacak bir teminat tutarı yoktur)	1
13	2023 yılında mükellefin vergi dairesine yatırması/vermesi gereken fark teminat tutarı 1,5 milyon TL	1
14	2023 yılındaki brüt satışları toplamının yüzde 1'i olan 6 milyon TL	1
15	2024 yılında mükellefin vergi dairesine yatırması/vermesi gereken fark teminat tutarı 2 milyon TL	1
TOPLAM		30

Cevap-3:

“Tahsilat Genel Tebliği Seri: A Sıra No: 1”de yer alan düzenlemeler:

1. 21/3/2018 tarihli ve 7103 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 2 nci maddesiyle 6183 sayılı Kanuna “Bazı hallerde haczin kaldırılması” başlıklı 74/A maddesi eklenmiş ve madde 1/4/2018 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Madde ile Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince amme alacağına karşılık haczedilmiş olan mallar üzerindeki haczin, maddede sayılan şartların sağlanması halinde, kaldırılmasına imkan sağlanmaktadır.

2. Anılan maddeye göre, Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairesince mahcuz mal üzerindeki haczin kaldırılması için;

a) İlk sırada haciz tatbik eden tahsil dairesine borçlunun (malin üçüncü şahsa ait olması halinde borçlu veya üçüncü şahsın) yazılı olarak müracaaatta bulunması,

b) Mahcuz malin 6183 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde sayılan menkul ve gayrimenkul mallardan olması,

c) Mahcuz mala biçilen değer ile %10 fazlasının, ilk sırada haciz tatbik eden tahsil dairesine ödenmesi,

ç) Mahcuz mala ilişkin takip masraflarının ayrıca ödenmesi,

d) Hacze karşı dava açılması veya açılmış davalardan vazgeçilmesi, gerekmektedir.

4. Madde kapsamında haczin kaldırılabilmesi için mahcuz mala biçilen değer ile %10 fazlasının ve hacizli mala ilişkin yapılan takip masraflarının ilk sırada haciz tatbik eden tahsil dairesince ödenmesi gerekmektedir.

Ayrıca, mahcuz mal üzerinde haczi bulunan diğer tahsil dairelerinin yapmış olduğu takip masraflarının da tahsil edilmesi gerektiğinden, ilk sırada haciz tatbik eden tahsil dairesince ilgili dairelerden gerekli bilgi temin edilecektir.

5. 6183 sayılı Kanunun 74/A maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinde “2. Mahcuz mala biçilen değer ile %10 fazlasının, ilk sırada haciz tatbik eden tahsil dairesine ödenmesi (Şu kadar ki, madde kapsamında ödenecek tutar, Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine olan ödeme zamanı gelmiş, tecil edilmiş veya muacceliyet kesbetmiş borçların toplamından fazla olamaz.).” hükmü yer almaktadır.

Bu hükmü çerçevesinde, 74/A maddesi kapsamında yapılacak tahsilat, amme borçlusunun Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine olan;

- ödeme zamanı gelmiş henüz vadesi geçmemiş,

- tecil edilmiş (6183 sayılı Kanun veya özel kanunlar kapsamında tecil edilmiş),

- muaccel hale gelmiş,

borçlarının toplamından fazla olamaz.

Bu çerçevede, ilk haczi tatbik eden tahsil dairesinin borçlunun bağlı olduğu tüm tahsil dairelerinden madde kapsamındaki borçlara ve takip masraflarına ilişkin bilgileri temin etmesi ve borçludan tahsil edilmesi gereken tutarı buna göre belirlemesi gerekmektedir. Dolayısıyla, mahcuz mala biçilen değer ile %10 fazlası borçlu tarafından ödenmesi gereken azami tutarı (takip masrafları hariç) ifade ettığınden, amme alacağı toplamının bu tutardan az olması halinde borçludan amme alacağı ile varsa takip masrafı kadar ödemede bulunması talep edilecektir.

6183 sayılı Kanunun 74/A maddesi kapsamında tahsil dairesine gerekli ödeme yapıldıktan sonra, mal üzerindeki hacizler kaldırılacaktır. Mahcuz mala birden fazla tahsil dairesince haciz tatbik edilmiş olması durumunda, ilk haczi tatbik eden tahsil dairesinin bildirimi üzerine diğer dairelerce de hacizler kaldırılacaktır.

6. 6183 sayılı Kanunun 74/A maddesi ile yapılan düzenleme, rızaen ödeme esasına dayalı olarak mahcuz mal üzerindeki Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince tatbik edilen hacizlerin kaldırılmasına imkan verdiginden, mahcuz mal üzerinde Maliye Bakanlığına bağlı tahsil daireleri tarafından tatbik edilen hacizler dışında başkaca takyidat bulunması, borçlunun madde hükmünden yararlanmasına engel teşkil etmemektedir. Buna göre, Maliye Bakanlığına bağlı tahsil daireleri tarafından tatbik edilen hacizler madde kapsamında yapılacak tahsilatı müteakip kaldırılacak ancak, bulunması halinde diğer takyidatlar hakkında bu maddenin bir etkisi olmayacağındır. Dolayısıyla, madde kapsamında yapılan tahsilatların yine maddede düzenlenen alacaklar dışında herhangi bir kişi veya kurum alacağına mahsubu söz konusu değildir.

7. 6183 sayılı Kanunun 74/A maddesinin beşinci fıkrasında “Tahsil edilen paralar, söz konusu malın aynından doğan motorlu taşitlar vergisi ve bu vergiye bağlı fer’i alacaklar ile vergi cezalarına, mahcuz mala haciz tatbik etmiş dairelerin sırasıyla; takip konusu olan, muaccel hale gelmiş bulunan, ödeme zamanı gelmiş henüz vadesi geçmiş olan ve tecil edilmiş bulunan alacaklarına, haciz sırasına göre mahsup edildikten sonra haciz tatbik etmemiş dairelerin bu fikrada belirtilen alacaklarına garameten taksim edilir.” hükmüne yer verilmiştir.

Fikra hükmüne göre, hacizli menkul veya gayrimenkul mala karşılık tahsil edilen tutardan takip masrafları düşüldükten sonra kalan tutardan varsa haczi kaldırılan mala ilişkin motorlu taşitlar vergisi ve bu vergiye bağlı fer’i alacaklar ile vergi cezalarına pay ayrılacaktır.

Kalan tutar haciz tatbik etmiş daireler arasında haciz sırasına göre dağıtılmaktadır. İlk haczi tatbik eden dairenin sırasıyla; takip konusu olan, muaccel hale gelmiş bulunan, ödeme zamanı gelmiş henüz vadesi geçmiş olan ve tecil edilmiş bulunan alacaklarına pay ayrıldıktan sonra kalan tutardan aynı usullere göre haciz tatbik etmiş diğer dairelerin alacaklarına pay ayrılacaktır.

Bu şekilde pay ayrıldıktan sonra kalan tutar, haciz tatbik etmemiş tahsil dairelerinin muaccel hale gelmiş bulunan, ödeme zamanı gelmiş henüz vadesi geçmiş olan ve tecil edilmiş bulunan alacaklarına garameten taksim edilecektir.

Söz konusu dağıtım işlemleri mal üzerine Maliye Bakanlığına bağlı tahsil daireleri arasında ilk sırada haciz tatbik eden tahsil dairesince yapılacaktır.

(...)

Mahcuz malin taşit olması durumunda, ilk sırada haciz tatbik edilmemesine rağmen, borçludan tahsil edilen tutardan takip masraflarına pay ayrıldıktan sonra malin aynından doğan motorlu taşıtlar vergisi ve bu vergiye bağlı fer'i alacaklar ile vergi cezalarına pay ayrılacaktır. Maddede yer alan öncelik hükmü malin aynından doğan alacağı olan vergi dairelerince haciz tatbik edilmemiş olması halinde de uygulanacaktır.

8. 6183 sayılı Kanunun 74/A maddesi kapsamında haczin kaldırılması halinde aynı mala, haczin kaldırıldığı tarihten itibaren üç ay müddetle Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince haciz tatbik edilmeyecektir. Ancak, 6183 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi çerçevesinde ihtiyacı haciz tatbiki gerektiren hallerde, bu mala ihtiyacı haciz tatbik edilmesi mümkündür.

Amme borçlusu lehine üçüncü şahıslar tarafından teminat olarak gösterilen mal üzerindeki haczin 74/A maddesi kapsamında kaldırılması halinde, üçüncü şahsin amme borçlarından dolayı bu malina tahsil dairelerince üç aylık süre sınırlaması olmaksızın haciz tatbik edilebilecektir.

9. 6183 sayılı Kanunun 74/A maddesi hükmünden yararlanılabilmesi için hacze ilişkin olarak dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmaması, başvurulmuşsa vazgeçilmesi şart olduğundan, amme borçlusunun veya mali teminat olarak gösteren üçüncü şahsın, açmış oldukları davalardan ve/veya kanun yollarından feragat ettiklerine ilişkin dilekçeyi ilgili mahkemesine vermeleri ve feragatlerine ilişkin belgeyi ilk sırada haczi tatbik eden tahsil dairesine ibraz etmeleri gerekmektedir.

İlk sırada haciz tatbik etmiş olan tahsil dairesince; feragate konu olacak davaların tespiti için mahcuz mala haciz tatbik etmiş olan diğer tahsil dairelerinden haciz işlemlerine karşı dava açılıp açılmadığı araştırılacak, açılmış davalardan feragate ilişkin belgeler temin edildikten sonra belgelerin örneği ilgili tahsil dairelerine gönderilecektir. Hacze ilişkin açılmış davalardan vazgeçilmemesi halinde madde hükmünden yararlanılamayacaktır.

Ayrıca, 74/A maddesinde, maddededen yararlanmak üzere başvuruda bulunarak hacze karşı açıldığı davalardan vazgeçen borçlunun, haczi kaldırılan mal ile ilgili açıldığı davalaların mahkemelerce incelenmeyeceği ve herhangi bir sebeple incelenerek karara bağlanması halinde bu kararın hükümsüz sayılacağı hükmeye bağlanmıştır. Tahsil dairelerince maddenin uygulanması sırasında bu hususun da dikkate alınması gerekmektedir.

10. 6183 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi kapsamında tatbik edilmiş ihtiyacı haciz, Kanunun 74/A maddesine dayanılarak kaldırılmayacaktır. Ancak, ihtiyacı haczin Kanunun 16 ncı maddesi kapsamında teminat alınması halinde kaldırılabileceği tabiidir.

11. 6183 sayılı Kanunun 74/A maddesinden yararlanmak üzere başvuruda bulunulması takip işlemlerini durdurmayacaktır.

Tebliğde yer verilen yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre sorunun cevabı aşağıdaki gibi olacaktır.

- Bay A **ilk sırada haciz tatbik eden Kavaklıdere Vergi Dairesine** haczin kaldırılması için yazılı olarak **başvurmalıdır. (2 Puan)**

- Madde kapsamında haczin kaldırılabilmesi için ***mahcuz mala biçilen değer ile %10 fazlasının (3 Puan)*** ve ***hacizli mala ilişkin yapılan takip masraflarının (3 Puan)*** ilk sırada haciz tatbik eden tahsil dairesine ***ödenmesi (1 Puan)*** gerekmektedir.
- Mahcuz mal üzerinde haczi bulunan diğer tahsil dairelerinin yapmış olduğu takip masraflarının da tahsil edilmesi gereğinden, ilk sırada haciz tatbik eden ***Kavaklıdere tahsil dairesince ilgili dairelerden gerekli bilgi temin edilecektir.***
- Tüm bu işlemler tamamlandıktan sonra sorudaki verilere göre Bay A, Kavaklıdere Vergi Dairesine ($1.000.000 \times 1,1 + 20.000 =$ **1.120.000 TL (3 Puan)**) ödeme yapmak zorundadır.
- Bay A'nın amme borçlarının toplamı bu tutardan daha az olsaydı amme borçlarının toplamı kadar ödeme yapması yeterli olacaktır ancak sorudaki amme alacaklarının toplamı ($1.280.000 TL = 450.000 + 700.000 + 100.000 + 30.000$) bu tutarı aşından dolayı 1.120.000 TL ödeme yapması yeterli olacaktır.
- Hacizli gayrimenkul mala karşılık tahsil edilen tutardan takip masrafları düşüldükten sonra kalan tutardan varsa haczi kaldırılan mala ilişkin motorlu taşıtlar vergisi ve bu vergiye bağlı fer'i alacaklar ile vergi cezalarına pay ayrılacaktır. (Ancak haczedilen mal taşıt olmadığı için bu hüküm geçilecek)
- Kalan tutar haciz tatbik etmiş daireler arasında ***haciz sırasına göre*** dağıtılacaktır.
- Hacizli mala birden fazla tahsil dairesince haciz tatbik edilmiş olması durumunda, ilk haczi tatbik eden tahsil dairesinin bildirimini üzerine diğer dairelerce de hacizler kaldırılacaktır.
- Bu hükümler gereği olarak Bay A'dan Kavaklıdere vergi dairesince tahsil edilen ***1.120.000 TL'nin 20.000 TL'si takip masraflarına (2 Puan)*** karşılık, ***450.000 TL Bay A'nın Kavaklıdere Vergi Dairesine olan borçlarına (2 Puan)*** karşılık mahsup edilecektir. Hitit vergi dairesinin kalan 50.000TL alacağı için borçluğunun diğer mallarına yönelik takip işlemlerini yapacağı tabiidir.
- Bay A'nın ***Hitit Vergi Dairesine 50.000 TL (1 Puan) ve Cumhuriyet Vergi Dairesine 100.000 TL (1 Puan) borcu kalmasına rağmen Kavaklıdere Vergi Dairesince diğer vergi dairelerine yapılan bildirim üzerine (1 Puan) diğer vergi dairelerince de söz konusu gayrimenkul üzerindeki haciz kaldırılacaktır. (1 Puan)***
- Ancak 6183 sayılı Kanunun 74/A maddesi hükmünden yararlanılabilmesi için hacze ilişkin olarak dava açılmaması, açılmış davalardan vazgeçilmesi ve kanun yollarına başvurulmaması, başvurulmuşsa vazgeçilmesi şart olduğundan, ***Bay A'nın Cumhuriyet Vergi Dairesince yapılmış olan hacze karşı açmış olduğu davadan feragat ettigine ilişkin dilekçeyi ilgili mahkemeye vermesi ve feragatine ilişkin belgeyi ilk sırada haczi tatbik eden tahsil dairesine ibraz etmesi gerekmektedir. (2 Puan)***
- İlk sırada haciz tatbik etmiş olan tahsil dairesince; feragate konu olacak davaların tespiti için mahcuz mala haciz tatbik etmiş olan diğer tahsil dairelerinden haciz işlemlerine karşı dava açılmıştır. açılmış davalardan feragate ilişkin belgeler temin edildikten sonra belgelerin örneği ilgili tahsil dairelerine gönderilecektir. Hacze ilişkin açılmış davalardan vazgeçilmemesi halinde madde hükmünden yararlanılamayacaktır.

Yargı organlarında yapılması gereken işlemler:

- Ayrıca, 74/A maddesinde, maddeden yararlanmak üzere başvuruda bulunarak hacze karşı açtığı davalardan vazgeçen borçlunun, haczi kaldırılan mal ile ilgili açtığı davaların mahkemelerce incelenmeyeceği ve herhangi bir sebeple incelenerek karara bağlanması halinde bu kararın hükümsüz sayılacağı hükmeye bağlanmıştır.

Bay A'nın haciz tatbik etmemiş Yeğenbey Vergi Dairesine 30.000 TL motorlu taşıtlar vergisi borcunun değerlendirilmesi:

- 1 Seri No'lu Tahsilat Genel Tebliğine göre sorudaki hacizli mal **taşıt** olsaydı ve Bay A'nın motorlu taşıtlar vergisi borçları haczedilen bu taşıta ait olsaydı, Yeğenbey vergi dairesince ilk sırada haciz tatbik edilmemesine rağmen, borçludan tahsil edilen tutardan takip masraflarına pay ayrıldıktan sonra malın aynından doğan motorlu taşıtlar vergisi ve bu vergiye bağlı fer'i alacaklar ile vergi cezalarına pay ayrılacaktı. Ancak haczedilen mal gayrimenkul olduğundan **Yeğenbey Vergi Dairesinin alacağı haciz tatbik edilen vergi dairelerinden sonrasına kalmaktadır bu nedenle mahsup sırasında yer almaz.** (3 Puan)

Haczedilen gayrimenkul üzerinde ipoteği bulunan Z Bankasının kredi alacağının değerlendirilmesi:

- 6183 sayılı Kanunun 74/A maddesi ile yapılan düzenleme, rızaen ödeme esasına dayalı olarak mahcuz mal üzerindeki Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince tatbik edilen hacizlerin kaldırılmasına imkan verdiginden, mahcuz mal üzerinde Maliye Bakanlığına bağlı tahsil daireleri tarafından tatbik edilen hacizler dışında başkaca tavyidat bulunması, borçlunun madde hükmünden yararlanması engel teşkil etmeyeceğinden dolayı **Bay A'nın Z bankasına olan kredi borcu diğer şartların kaldırılması durumunda haczin kaldırılmasına engel teşkil etmeyecektir.** Ayrıca tahsil edilen 1.120.000 TL'den bu nedenle Bay A'nın kredi borcu nedeniyle gayrimenkul üzerinde ipotek bulunan **Z bankasına da herhangi bir ödeme yapılmayacaktır.** (4 Puan)

Bay A'nın J Belediyesine olan borçundan dolayı Y bankasındaki 75.000 TL mevduatına konulan ihtiyacı haczin durumu:

- 6183 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi kapsamında tatbik edilmiş **ihtiyati haciz, Kanunun 74/A maddesine dayanılarak kaldırılmayacaktır.** (2 Puan) Ancak, banka hesapları üzerindeki **ihtiyati haczin kaldırılmamış olması 74/A maddesi kapsamında gayrimenkul üzerindeki haczin kaldırılmasına engel değildir.** (2 Puan)

CEVAP 3 İÇİN MİKRO PUANLAMA CETVELİ

Sıra	Cevap Kâğıdında Yer Alması Gereken Açıklama / İfade / Hesaplama / Mevzuat Hükümü /Değerlendirme	Puanı
1	İlk sırada haciz tatbik eden Kavaklıdere Vergi Dairesine haczin kaldırılması için yazılı olarak başvurmalıdır.	2
2	Mahcuz mala biçilen değer ile %10 fazlasının,	3
3	Hacizli mala ilişkin yapılan takip masraflarının,	3
4	İlk sırada haciz tatbik eden tahsil dairesine ödenmesi	1
5	Ödenecek Tutar: 1.120.000 TL	3
6	1.120.000 TL'nin 20.000 TL'si takip masraflarına mahsup edilecek	2
7	450.000 TL Bay A'nın Kavaklıdere Vergi Dairesine olan borçlarına mahsup edilecek	2
8	650.000 TL'si Hitit Vergi Dairesine olan borçlarına mahsup edilecek	2
9	Hitit Vergi Dairesine 50.000 TL borcu kalmasına rağmen	1
10	Cumhuriyet Vergi Dairesine 100.000 TL borcu kalmasına rağmen	1
11	Kavaklıdere Vergi Dairesince diğer vergi dairlerine yapılan bildirim üzerine	1
12	Diger vergi dairelerince de haciz kaldırılacaktır	1
13	Bay A'nın Cumhuriyet Vergi Dairesine açmış olduğu davadan feragat etmeli ve feragatine ilişkin belgeyi ilk sırada haczi tatbik eden tahsil dairesine ibraz etmesi gerekmektedir	2
14	Yeğenbey Vergi Dairesinin alacağı haciz tatbik edilen vergi dairelerinden sonrasında kaldığı için MTV borcu için yapılan ödemeden bir mahsup olmayacağı	3
15	Bay A'nın Z bankasına olan kredi borcu haczin kaldırılmasına engel teşkil etmeyecek ayrıca Bay A tarafından yapılan ödemeden Z bankasına herhangi bir ödeme yapılmayacaktır.	4
16	J Belediyesi tarafından tatbik edilmiş ihtiyacı haciz, Kanunun 74/A maddesine dayanılarak kaldırılmayacaktır	2
17	J Belediyesi tarafından tatbik edilmiş ihtiyacı haciz 74/A maddesi kapsamında gayrimenkul üzerindeki haczin kaldırılmasına engel değildir	2
TOPLAM		35